

„Innovációs

rendszerek: elmélet,
politikák és mikro-
szereplők”

Konferencia

Szegedi Tudományegyetem

2012. november 29-30

Csorba László

EKF GTI; DE KTK DI

- Tényleges, vagy látszólagos az ellentmondás az intézmények bizonytalanságcsökkentő alapfunkciója és a bizonytalanságnövelő versenyintézmények támogatottsága között?

Húsvét-szigetek

Felfedezés - polinézek: (kb.) 900

170 négyzetkilométernyi szárazföld

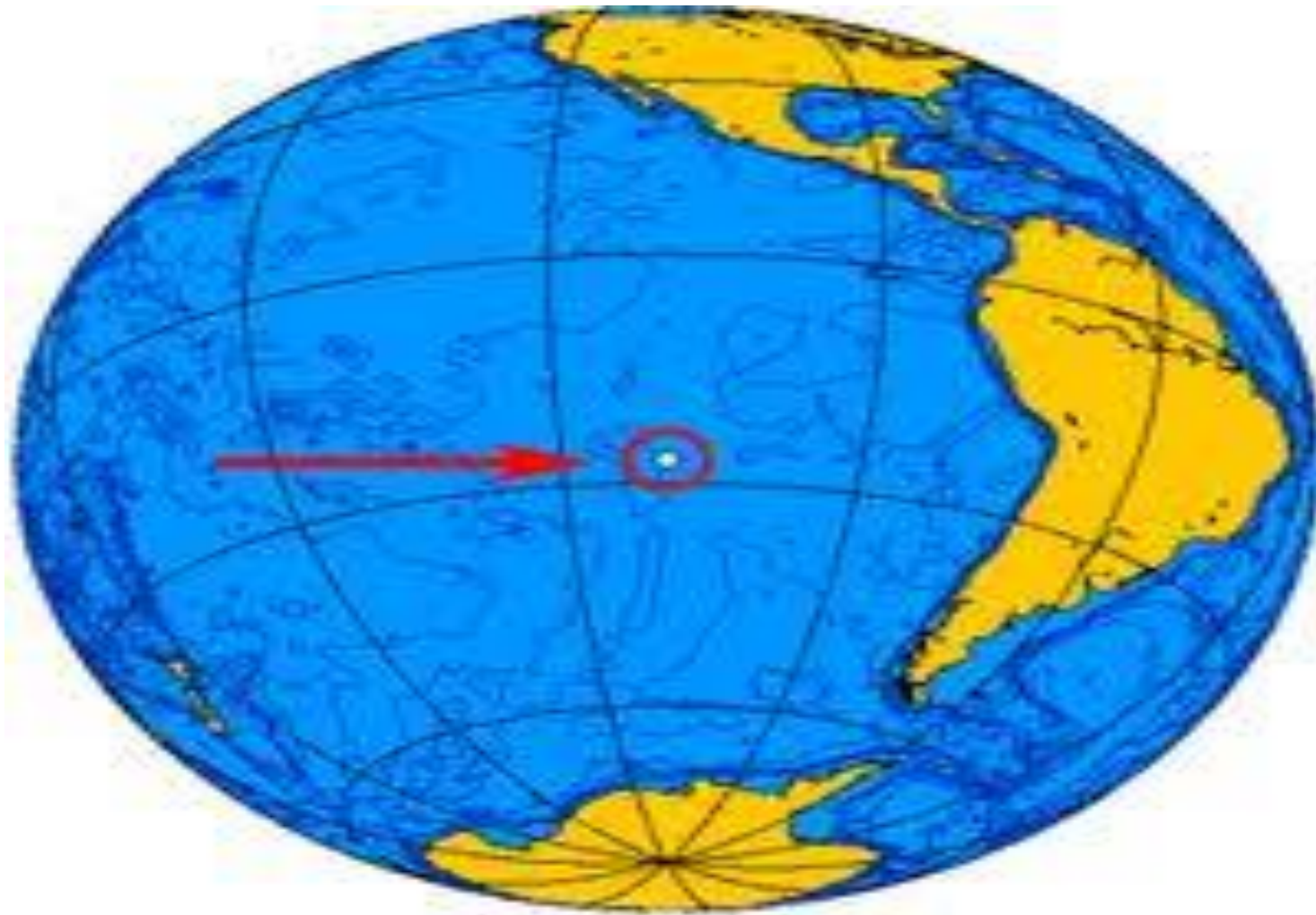
Izolálva más szigetektől, Amerikától

4 szárazföldi, 26 tengeri madár fészkelő helye

Teljes területe szubtrópusi erdő

Rossz kikötők, de gazdag tenger, főleg távolabb

Legnagyobb népesség (kb. 1500 körül) 15 ezer fő

© 2000 International Geographical Institute

Húsvét-szigetek 896-ban

Húsvét-szigetek, 1722. Húsvét

Húsvét-szigetek, 1722. Húsvét

- A szigeten kb. 4 ezren élnek
- Nincs egyetlen fa sem, csak néhány kenujuk maradt
- Fő táplálék: tenyésztett tyúk + patkány
- Szobrok ledöntve, sok félbehagyva a bányában
- Növekvő erőszak
- Aki teheti, elmegy vagy viszik rabszolgának (nem ellenkeznek...)

Kérdéseink:

Miért vágták ki az utolsó fákat a húsvét-szigetekiek?

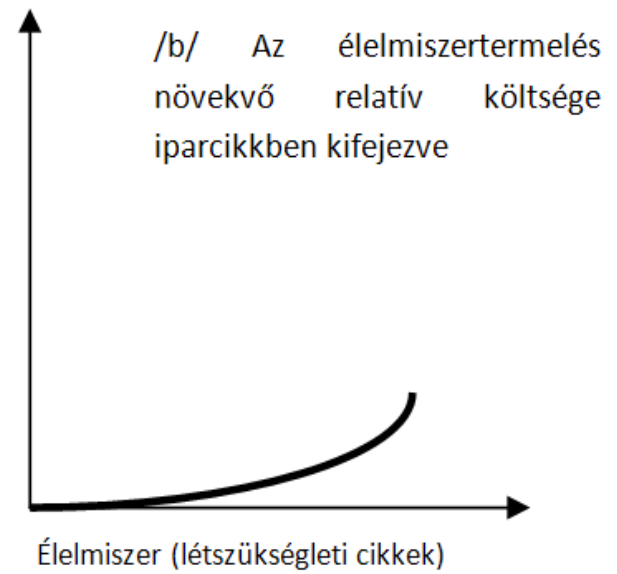
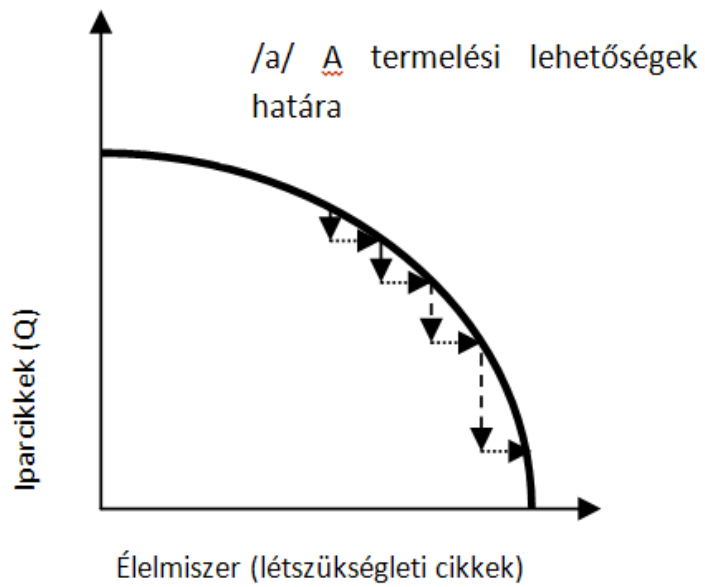
Miért nem irtották ki a patkányokat?

Miért nem mentek el akkor, mikor még képesek lettek volna elmenni, s lett is volna hová???

Nem észlelték a szűk keresztmetszeteket?

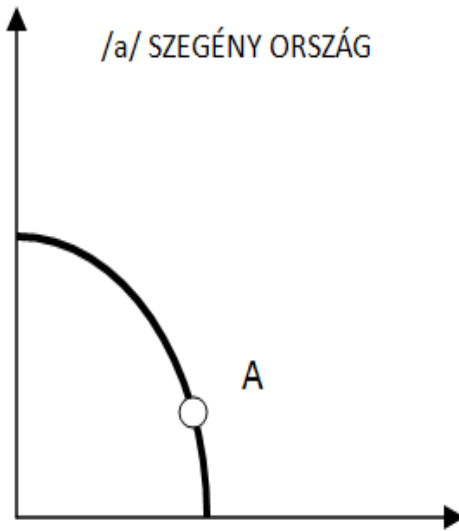
Nem volt elég tudásuk, hogy új megoldásokat találjanak ki?

Vagy már nem voltak erőforrásaik a megoldások megvalósításához?

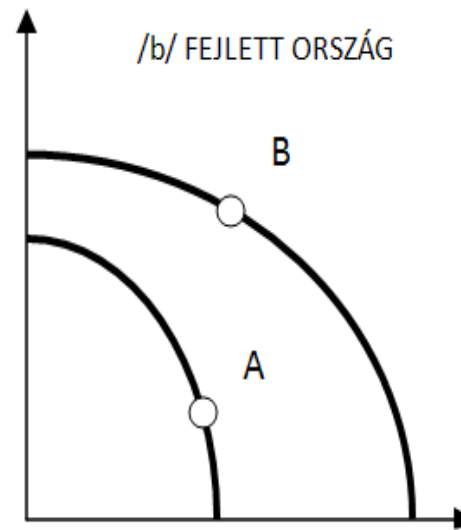
Luxuscikkek (autók, sztereóberendezések)

/a/ SZEGÉNY ORSZÁG

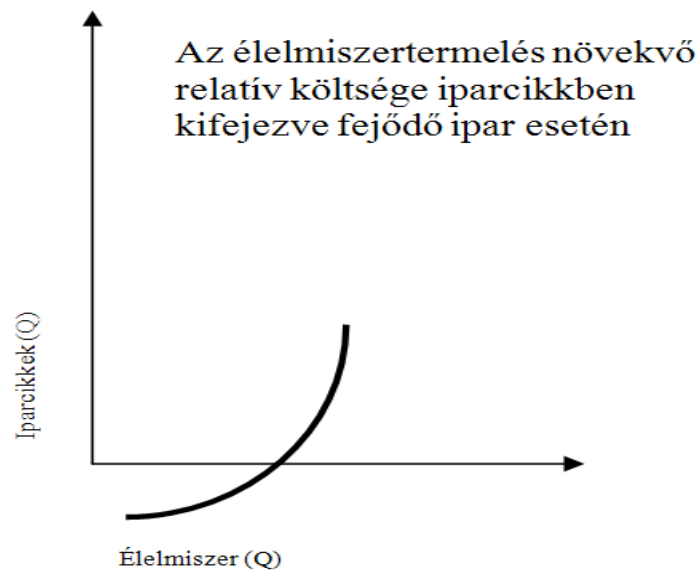
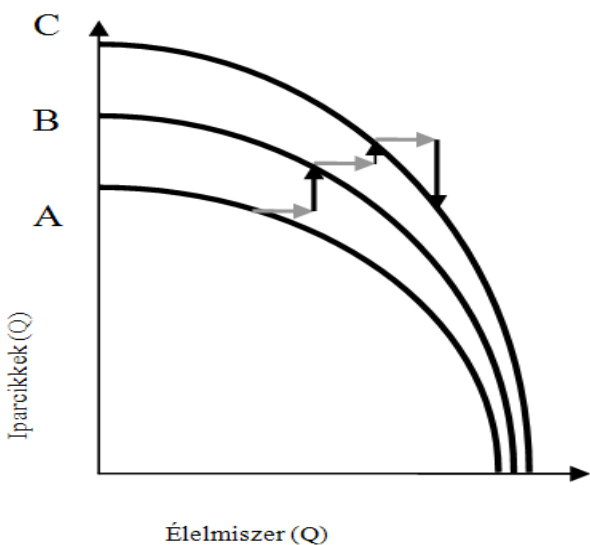
Élelmiszer (létszükségleti cikkek)

/b/ FEJLETT ORSZÁG

Élelmiszer (létszükségleti cikkek)

Növekvő relatív költségek és a gazdasági fejlődés

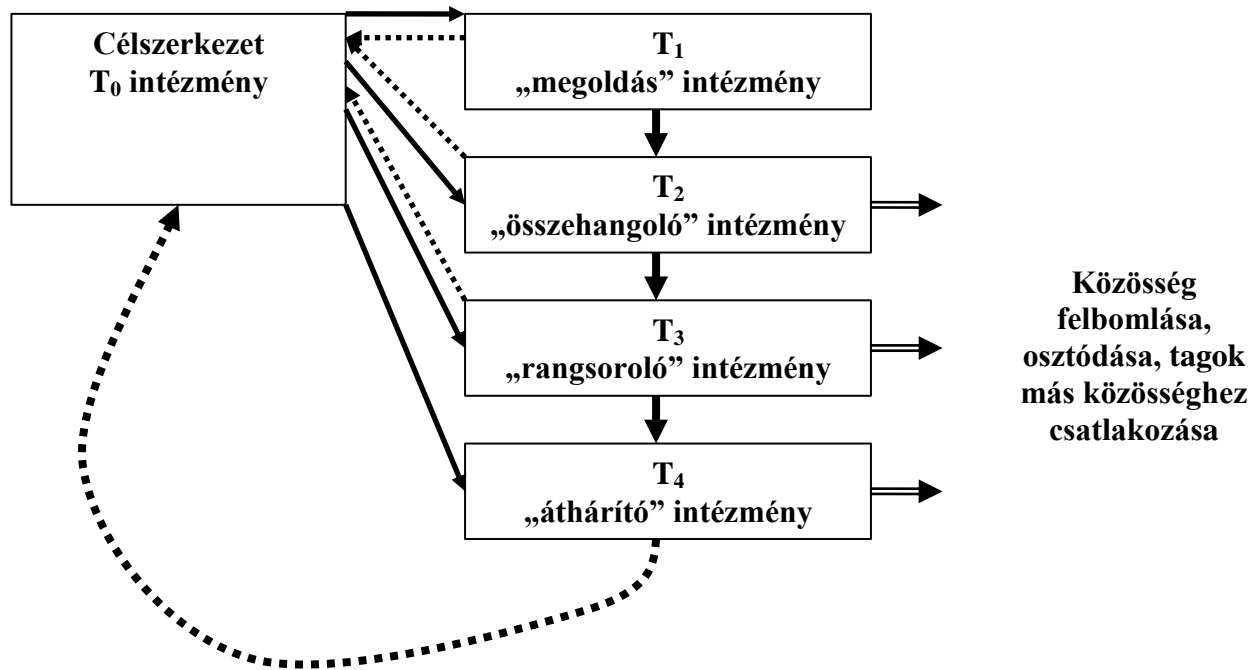
Intézmény struktúra megközelítések

- Shmoller „túlélő” erkölcs, szokások, jog
- Veblen: ösztön, szokások, formális intézmények
- Menger: természetes, pragmatikus
- Williamson: beágyazottság, intézményi környezet, kormányzás, erőforrás-allokáció és alkalmazás
- North: informális, formális, kikényszerítő erő
- Elster: szabályok, normák; magán, köz
- Boettke: Metis, IEN, IEX, FEX
- Ostrom: pozíció, be- és kilépés, hatáskör, tekintély, halmozódás, információ, elszámolás

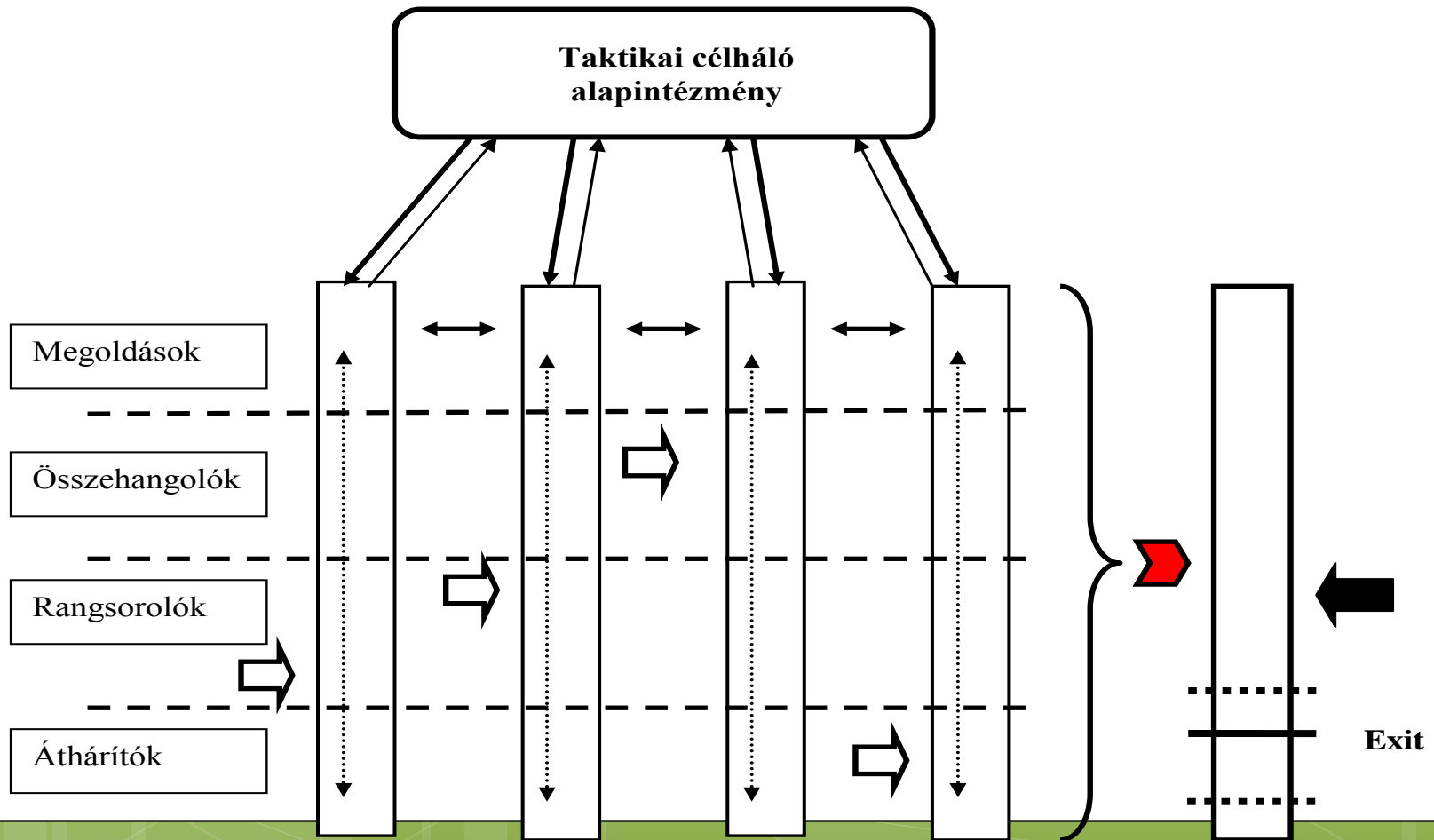
Intézmények – Douglas North

- Intézmények játékszabályok, szereplők a játékosok
- Intézmények: a szereplői bizonytalanságot csökkentik
- De: az intézmények egy része cél,
- Intézményekhez kapcsolódnak javak

Intézményi átalakulás a szűkösség fokozódásával egy cselekvési helyzet esetében

Összes cselekvési helyzet

Szűkösség: átváltás (Jan Tinbergen)

Növekvő egyedi bizonytalanság vállalása
az össz-bizonytalanság csökkentése
érdekében

A feltárt új kombinációk relatív bőséget
eredményeznek más cselekvési helyzetek
vonatkozásában

Áthárító intézmények: ritkán jön létre új
kombináció

Mokyr: makro-találmányok

Köszönöm a figyelmet!